

Årsmelding 2007

Framtiden
i våre hender

1. HOVEDTREKK

Framtiden i våre hender opplevde gjennom hele året en sterkt økende oppmerksomhet om vårt budskap og om organisasjonen. Dette skyldes ikke minst at klimaendringene fikk stor oppmerksomhet i mediene, og at denne saken ble gjort til en sentral sak i norsk politikk. Rapportene fra FNs klimapanel, tildeling av Nobels Fredspris til Al Gore og klimapanelet, samt behandlingen av klimameldingen bidro til dette. Framtiden i våre hender fikk i løpet av året nesten 4000 nye medlemmer, noe som førte til en netto økning i medlemstallet på ca 1300. Ved årsskiftet hadde vi vel 23 000 medlemmer og abonnenter, og er Norges største miljø- og solidaritetsorganisasjon. Det økonomiske resultatet for organisasjonen er svært tilfredsstillende, og aktiviteter og satsinger er blitt gjennomført i tråd med våre vedtatte planer og strategier. Det ble avholdt landssamling på høsten med god deltakelse fra lokallag, styremedlemmer og ansatte.

Framtiden i våre hender produserte en rekke nye utredninger og faktaark, og holdt kontakt med politikere og beslutningstakere for å nå gjennom med våre saker. Vi hadde også mediedekning, og besøkstallene på våre nettsider økte kraftig i året som gikk. Norwatch oppnådde økt besøk på nettsidene, og en rekke av sakene ble referert med store oppslag, særlig sakene i Dagsrevyen skapte mye oppmerksomhet. Folkevett utkom med 6 nummer i tråd med til planene, annonseomsetningen var god og coverhistoriene tok opp et stort spenn av saker, fra tjæresandsatsingen til Statoilhydro i Canada, nærbylde av miljøforkjemperen Rachel Carson, atomkraft og slow food kommunen Sokndal i Norge. Fredskorpsprogrammet med Nepal ble videreført i en tredje periode. To videojournalister fra Nepal arbeidet for oss, mens en kampanjemedarbeider og en videojournalist arbeidet i Nepal. Vi hadde 21 registrerte lokallag, og høyt aktivitetsnivå i flere av lagene. De mange frivilliges innsats er av svært stor betydning for organisasjonen. Prosjektet Mitt klima, som tilbyr frivillige klimabilletter på flyreiser i form av klimakvoter i land i sør, fikk en enorm interesse i året som gikk etter at statsminister Jens Stoltenberg kunngjorde at statsansatte ville kjøpe frivillige klimakvoter for alle utenlandsreiser.

Alle de kvantitative målsetningene definert i toårsplanen ble oppfylt, som eksempel nevner vi antallet foredrag som gjorde et solid hopp i 2007, og treffene på våre hjemmesider som økte med førti prosent.

Vi økte inntektene i forhold til året før med nesten 3 millioner kr, noe som skyldes økte medlemsinntekter, økt annonsesalg, arvemidler, og støtte til en rekke prosjekter. Driftsresultatet viste et overskudd på 928.841,-, og total egenkapital utgjorde ca 3,25 millioner ved årets slutt.

	Resultat 2006	Mål 2007	Resultat 2007	Mål 2008
Medlemmer og abonnenter	22 047	23 000	23 041	25 000
Informasjonsarbeidet				
Oppslag riksdekkende media, pr uke	6	6	7	6
Internett (besøkende pr dag):				
• framtiden.no	695	800	976	900
• norwatch.no	568	700	756	800
• folkevett.no	494	600	563	700
Antall foredrag	60	70	91	70
FIFI-rapporter	6	6	3	6
Arbeidsnotater	5	9	13	9
Folkevett – antall/volum	3 x 40 3 x 32	6 x 40	6 x 40	6 x 40
Norwatch-saker	74	90	74	90
Nettverksarbeidet				
Lokal- og temagrupper	19	20	21	20
Satsingssteder	1	2	2	2
Landsomfattende kampanjer	6	5	5	5

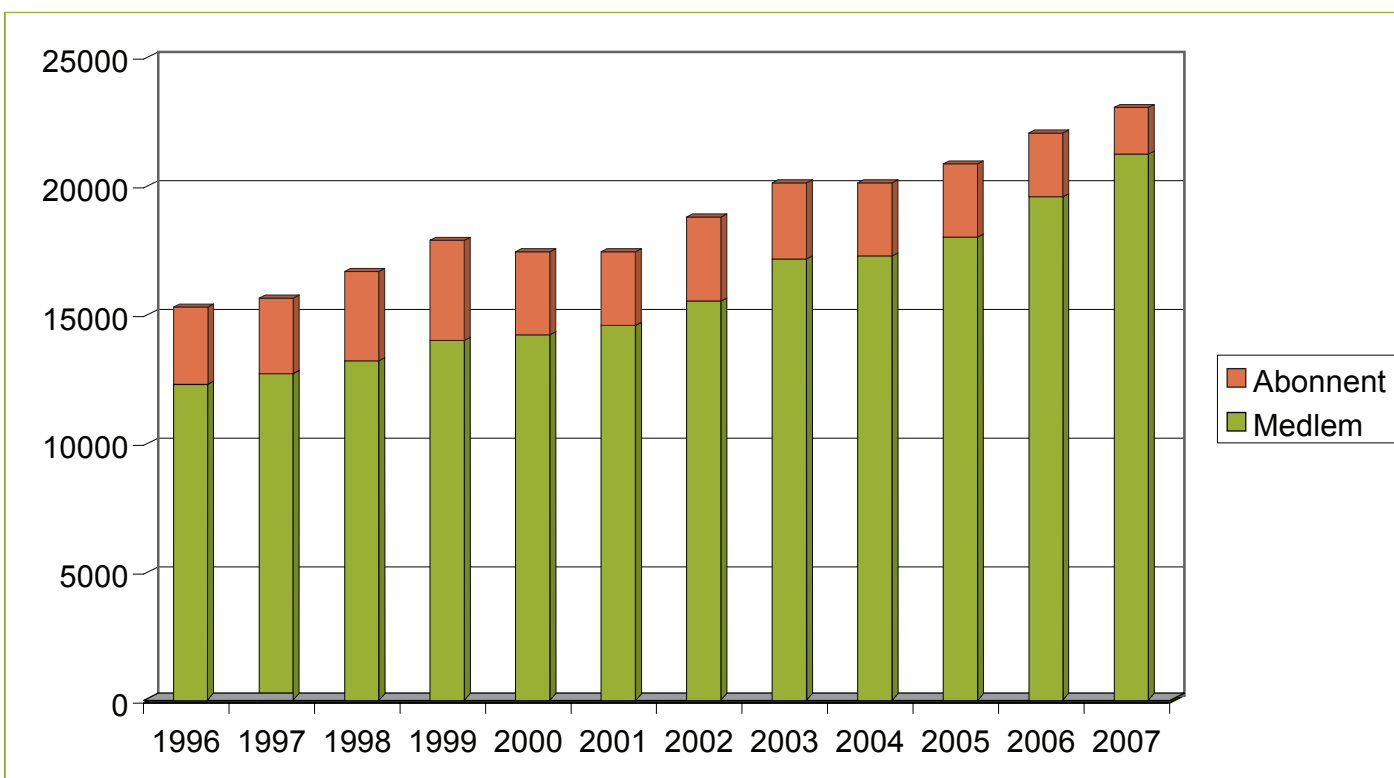
2. MEDLEMSORGANISASJONEN FRAMTIDEN I VÅRE HENDER

Framtiden i våre hender hadde ved årsskiftet 23 041 medlemmer og abonnenter fordelt på 20 956 medlemmer og 2 085 abonnenter. I løpet av 2007 ble det vervet ca 3 800 nye, mens avgangen var på ca 2 500, noe som ga en netto økning på ca 1300 medlemmer. Internett og utsendinger til tidligere medlemmer var også i år beste vervekilder.

Framtiden i våre hender er Norges største miljøorganisasjon. Vi har for tiden 21 lokallag fra Kristiansand i sør til Bodø i nord. FIVHs hovedkontor ligger i Oslo. FIVH har dessuten grupper i ca. ti andre land, blant annet i England, Sverige og Sri Lanka, og disse koordineres av Future in Our Hands i Storbritannia.

Medlems- og abonnementsatsene i 2007:

Medlemskap	kr	395,-
Abonnement	kr	275,-
Student/lavinntekt	kr	190,-
Livstidsmedlem	kr	5 000,-
Givermedlem	fra kr	50,- pr mnd

3. ANSATTE OG PERSONALARBEID

Lønn, arbeidstid og pensjoner

De ansattes lønn ble økt med et kronetillegg på kr 15 000 (som utgjør ca 5 prosent) med virkning fra 1. mai 2007. Til sammenligning utgjorde lønnsveksten i staten ca 5,4 prosent fra 2006 til 2007 i følge foreløpige tall. Gjennomsnittslønnen utgjorde etter lønnsjusteringen ca kr 326 000,- med topplønn for daglig leder på kr 362 893,-. Alle ansatte har 4 uker og 2 dager ferie og fri i forbindelse med jul og påske, og dessuten en gunstig arbeidstidsordning med kortere arbeidstid. Vi har kollektiv pensjonsforsikring for de ansatte gjennom Vital Forsikring der alle nye ansatte blir innmeldt fra ansettelsesdato. Alle ansatte får også tilbud om gruppelivsforsikring.

Ansatte og personalarbeid

Toril Høgsand og Gunnell Sandanger fikk faste ansettelser i 100 prosent stilling i 2007. Kine Lundhagen tiltrådte i april som markeds sjef. Øivind Løtveit gikk over i et 40 prosent deltidsengasjement som informasjonskonsulent. Mona Thowsen, som er koordinator for Publish what you pay-kampanjen i Norge, var lønnet fra Framtiden i våre hender gjennom hele året, men hadde sin kontor plass hos Kirkens Nødhjelp fra juli.

Liv Thoring gikk i juli ut i 1 års studie permisjon. Margunn Grønn tiltrådte i et vikariat som nettverksleder i denne perioden. Hilde K. Egeland ble ansatt som kontormedarbeider i 20 prosent stilling som del av FIVH-Bergen sin satsingsstedstatus. Nettverksleder var også aktiv med å rekruttere en ny person i tilsvarende stilling i Trondheim mot slutten av året.

Øystein Blixhavn arbeidet som sivilarbeider tilknyttet ekspedisjonen fra februar 2007, og deltok også i arbeidet med utvikling av nye nettsider for FIVH. Wenche Ruud har arbeidet i ca 20 prosent deltidsstilling der lunsjordning, pakking av lodd og utsending til nye medlemmer har vært hovedoppgavene.

Solveig Holmedal Ottesen og Matias Nordahl Carlsen som var fredskorpssere hos vår partner NEFEJ (Nepalese Forum for Environmental Journalists) i Nepal avsluttet sine engasjementer i november 2007. Ananda Kumar Shrestha og Sushil Mainali fra Nepal arbeidet ved vårt kontor som videojournalister og avsluttet sine Fredskorpsopphold i november 2007.

Per 31.12.07 utgjorde antall årsverk i faste stillinger 16 årsverk. I tillegg utgjorde ulike prosjektstillinger ved årsskiftet ca 3 årsverk. Bjørn Juvkam er verneombud for bedriften. Personalutvalget består av styreleder, nestleder og to representanter for de ansatte, Pia A. Gaarder og Liv Thoring, samt daglig leder. Det ble avholdt tre møter i løpet av året, hvor ansettelser og permisjonssøknad ble behandlet.

Ansatte i Framtiden i våre hender pr. 31.12.2007

Daglig leder Arild Hermstad	Informasjonsrådgiver/talsperson Steinar Lem
Aksjonsansvarlig/talsperson Carin Leffler	Redaktør Norwatch Pia A. Gaarder
Redaktør Folkevelt Arne Storrønningen	Forskningsleder Mekonnen Germiso
Markedssjef Kine Lundhagen	Administrasjonsleder Erling Olav Onsøien
Informasjonsleder Guri Tajet	Informasjonskonsulent Trond Wormstrand
IT – ansvarlig Bjørn B. Juvkam	Medlemskoordinator Toril Høgsand
Journalist Norwatch Erik Hagen	Prosjektmedarbeider Gunnell Sandanger
Nettverksleder Margunn Grønn	Deskleder Folkevelt Knut-Erik Helle
Liv Thoring (studie permisjon til juni 2008)	Informasjonskonsulent Øivind Løtveit
Ekspedisjonsmedarbeider Wenche Ruud	Utredning Eirik Steindal
Kontormedarbeider FIVH-Bergen, Hilde K. Egeland	Prosjektmedarbeider Mona F. Thowsen, kontor plass hos Kirkens Nødhjelp

4. INFORMASJONSARBEIDET

Året var preget av en kraftig økt interesse for den globale oppvarmingen, noe som også skapte økt interesse for Framtiden i våre henders budskap og utspill. Koblingen mellom forbruksvekst og klimaødeleggelser ble tatt opp av fremtredende politikere og kommentatorer. Vi nådde godt ut med alle våre prioriterte temaer: Bærekraftig forbruk og livskvalitet, Stans klimaendringene, Etikk og næringsliv og Grønn økonomi. Av vellykkete tiltak nevner vi lanseringen av kampanjen Rene klær, videreføring av aksjonen Besteforeldre krever en ansvarlig klimapolitikk, en ny klimaavis, fortsatt saumfaring og kritikk av private og offentlig fond og for tredje gang arrangementet Økologisk årstale. Mitt klima, ble møtt med en enorm interesse gjennom hele året. Faktaproduksjonen var god med 19 nye titler.

Verdt å merke seg er økt antall innslag i viktige riksdekkende medier som NRK1 og særlig i TV2 og VG. Foredrag holdt av informasjonssentrets ansatte økte fra 60 i 2006 til 91 i 2007. Lobbyarbeidet hadde også vekst.

Faktaproduksjon

Rapporter

- 1/07. Brukte klær til besvær. Har eksport av brukte klær fra Norge bidratt til industridød i Afrika? I TV2nyhetene, Vårt Land, NRK.no, P3, Aftenposten.no.
- 2/07. Økologisk utsyn 2007. I NA24, referert til i kommentar i Dagbladet. Rapporten dannet bakgrunn for andre utspill med pressedekning, også tidligere års økologisk utsyn fikk omtale.
- 3/07. I-hjelpen 2007. Om de fattiges bistand til de rike. Rekordstor hjelp fra ulandene. Forside i Klassekampen. Ellers i Adresseavisen og Fedrelandsvennen.
- Forvaltning for framtiden? Om oljefondets aktive etiske eierskap (i samarbeid med Forum). I Her og nå (P1). Rapporten ble tatt opp i eget møte med Norges Bank.
- Alternativ strategi for bærekraftig utvikling (i samarbeid med Forum). Lansert sammen med Siri Kalvig. Meget god respons. Rapporten brukt av Finansdepartementet og stortingspolitikere. I Vårt Land, Dagsavisen og Dagsnytt atten (P2).

Arbeidsnotater

- Flytrafikk og klimagassutslipp 2007. Aftenposten og Dagsavisen.
- Nordmenns CO2-utslipp på verstingtoppen. I Dagbladet og Bergens Tidende.
- Strømforbruk og strømpriser i Europa. I TV2-nyhetene.
- Klimafarlige reiseannonser. I NRK-radio, Vårt Land, TV2-nyhetene, Her og nå P1, Kanal24.
- Bergen versting på veitrafikk. I Bergens Tidende og VG-nett.
- Avkasting på etiske fond. I Dagsavisen og NTB/ANB
- Opplysningskontoret for kjøtt. Krav om å slutte med reklame for økt kjøttforbruk. I NRK-Dagsnytt, Dagsnytt atten, P4, nettaviser.
- Nox-Norge: Verst i Europa. I NRK1, NTB i flere aviser.
- Taxfree: Du flyr – staten betaler. Krav om å fjerne ordningen. I Vårt Land, Her og Nå. Dagsnytt atten, P4, Kanal 24, NTB i flere aviser.
- Fortsatt lav andel etiske fond i Norge. I Vårt Land. NTB-melding i flere aviser.
- Energieffektive høyhastighetstog. I Klassekampen, Dagsavisen, NRK1/Kveldsnytt. Dagsnytt atten.
- Fossile investeringer i Statens Pensjonsfond. I Aftenposten.

Faktaark

- Nytt faktaark om økoturisme ble publisert
- Faktaarkene om forbruk, urettferdig fordeling og klimagassutslipp fra forbruk ble oppdatert og publisert i 2007-utgave.

Tiltak og utspill på ulike temaer

Bærekraftig forbruk og livskvalitet

- Martin Kolbergs kritikk av vekstsamfunnet skapte mye oppmerksomhet. Vi kommenterte hans utspill i VG, og fulgte opp med debatt i Dagbladet, VG og Dagsnytt atten. Vi sto også bak et utspill sammen med AUF hvor vi ba om at vekstkritikk tas inn i klimameldingen. Dette ble dekket av Dagsavisen.

- Magasinet (Dagbladet): Ekspertkommentar i "Hvem har skylda for kjøpefesten?" Tabloid TV2: Debatt om norske milliardærer med Hegnar, Per Kristian Foss og SVs nestleder. NRK1/Frokost TV: Kommentator på båtmessen i Lillestrøm.
- Rekordstort strømforbruk på hytta. Krav om 90 kvadratmeter som maksimum på nye hytter. I Dagbladet flere ganger, Her og Nå, Dagsnytt atten, Nettavisen, forbruker.no, P4, E24 og P1s "Rett på". Dessuten om hyttebygging i TV2s sportsnyheter.
- P2s Kulturnytt: Debatt om reklamebransjen og miljøet.
- I april tok vi til orde for et forbud mot plastposer i en reportasje på Dagsrevyen. I tillegg har vi kommentert veksten i usortert søppel både i TV2 nyhetene og på Her og Nå.

Reklamefri oppvekst

- Framtiden i våre hender jublet over Trondheims bystyrevedtak mot reklame i grunnskolen. I Adresseavisen, Aftenposten, Nettavisen, Kampanje, P4 og ANB-melding.
- Vi leverte høringsuttalelse til lovforslaget om forbud mot reklame i skolen, og ga kommentar til regjeringens fremleggelse av lov om reklame i skolen. I NA24 Propaganda, Politisk kvarter (P2). I Klassekampen krevde vi logoforbud i skolen.
- Vi laget utkast til veileder om reklame i skolen. Oppdragsgiver: Utdanningsdirektoratet. Veilederen lanseres i juni 2008.

Kjøpefri dag og juleutspill

*Dagen ble arrangert i over 60 land og flere steder i Norge, med god deltakelse fra lokallagene. God mediedekning. Blant annet i TV2-nyhetene, TV-Norge, Aftenposten, Dagsavisen og flere region/lokalaviser.

*Vi overlot kampanjen Gi oss jula tilbake til frivillige krefter etter fire års oppfølging og mye oppmerksomhet rundt kampanjen.

*Vi ga ellers uttalelser om julehandelen og julegaver til Dagsavisen, P4, Vårt Land, Aftenposten, Dagens Næringsliv og regionaviser, P4.

*Vi deltok i TV2s "Julenøtter" lille juleaften: Prat om jul og forbruk.

Stans klimaendringene

Året ble sterkt preget av fremleggelsene av FN's klimapanel sine delrapporter og samlerapporten som slo fast at det er svært sannsynlig at klimaendringene er menneskeskapt, og selvsagt tildeling av Nobels fredspris til Al Gore og klimapanelet. Dette førte til en rekke debatter på TV, og vi deltok to ganger i Tabloid/TV2 og en gang i Redaksjon 21/NRK1.

Klimameldingen og debatten om et klimaforlik preget politikken fra juni og ut året. Vi var med på en felles plattform sammen med de øvrige miljøorganisasjonene i forbindelse med høringen om klimameldingen, og hadde innlegg i Energi- og miljøkomiteen på Stortinget. Vi sendte brev til statsministeren sammen med en rekke andre organisasjoner: Halver norske klimagassutslipp innen 2020!

Lokalvalget dreide seg i liten grad om miljø og klimasaken, men vi deltok i debatten i medier og lokalt, og ga blant annet kommentarer om klimapolitikken til de politiske partiene i Morgenbladet.

Prioritert tema gjennom året var flytrafikkens bidrag til klimagassutslippene. Våre beregninger og kommentarer er omtalt i flere medier og referert til i faglig debatt. Vi har også gitt innspill til Samferdselsdepartementet om ny strategi for luftfarten, og har deltatt i en ressursgruppe for AVINORs rapport "Strategi for bærekraftig utvikling av luftfarten".

Vi har også hatt mat/kjøtt og klimagassutslipp som en viktig oppfølgingssak gjennom året. Vi har fremhevet behovet for redusert kjøttforbruk, foreslått økt moms på kjøtt og

krevd CO2-merking av mat. Det siste ble godt mottatt av Miljøverndepartementet. Slike utspill skapte omtale og debatt i flere medier. Vårt forslag om å øke matmomsen til 25 prosent fikk også oppmerksomhet og politisk støtte i Nationen, Aftenbladet, Aftenposten og E24.

Vi startet sammen med seks andre organisasjoner "Klima sett fra sør". Formål: Å øke bevisstheten om at fattige land blir hardest rammet av oppvarmingen. Kravet er at vi skal ned til ett tonn CO2 pr hode innen 2050, i tillegg til at vi krevde 6 milliarder kroner årlig til regnskogsbevaring. Det siste kravet ble godt mottatt i Regjeringen som annonserte at de vil bruke 3 milliarder pr år til dette de neste fem årene.

Klimatoppmøte på Bali: Daglig leder var til stede. Innslag i NTB, VG, NRK og Aftenposten. Debatt i TV2s Tabloid og i TVs Nyhetskanalen.

Sammen med Grønn hverdag har vi deltatt i en rekke programmet som miljøpanel i TV2s "God morgen, Norge": om hva folk kan gjøre for klimaet.

Egenprodusert avisinnstikk i Aftenposten, Bergens Tidende og Adresseavisen + til Folkevetts lesere og til tidligere medlemmer. Tema: klima og verving. Ca 250 nye medlemmer direkte. Mange positive reaksjoner.

Av andre utspill og kampanjer nevner vi: "La snømannen leve". Markering av Kyoto-protokollens toårsdag. Krav om kutt av utslipp. Liknende demonstrasjoner i andre land. I Dagsavisen og ANB. * Kjøp alle kvotene nå! Dobbeltside i Klassekampen hvor vi ba Regjeringen oppfylle målet om klimanøytralitet allerede fra 2008. Kommentert av statssekretæren i Miljøverndept.

To sentrale debatter som vi deltok i nevnes også: Man gjør ikke miljøet en tjeneste ved å kjøpe ny bil: I Kanal24, P4s 17.30, Nitimen, Dagsnytt atten og Dagbladet. Debatt om forbruksnedgang eller teknologiske løsninger med statssekretær Henriette Westrin. I P4s "17.30"

Tre innlegg nevnes her: "Hvorfor er det utenkelig at regjeringen følger Sternrapporten og avsetter en prosent av BNP til klimatiltak?" Aftenposten. "Det er ikke spesielt vanskelig å unngå en klimakatastrofe." Dagbladet. "Månelanding eller buklanding. Om CO2-håndtering." I VG-debatt.

Mitt klima

I sin nyttårstale slo statsministeren fast at regjeringen skulle kjøpe klimakvoter for de statsansattes flyreiser. Talen skapte oppmerksomhet rundt klimaeffekten av flyreiser. Den bidro til kraftig økende interesse for Mitt klima med oppslag i flere medier, blant annet i VG og Dagsrevyen. Mitt klima ble ellers omtalt i medier gjennom hele året, for eksempel i NRK1s Forbruksinspektørene. Vi opplevde også at vi og vår partner myclimate.org ble utsatt for et kritisk søkelys fra mediene. Klassekampen lagde oppslag basert på sin egen misforståelse av informasjon publisert på myclimate sine hjemmesider. De aller fleste oppslagene var imidlertid saklige og positive. Til Dagens Næringsliv sa forskningssjef Knut H. Alfsen i SSB at han regner med at det er sikkert å kjøpe kvoter hos seriøse miljøorganisasjoner som Framtiden i våre hender.

Gjennom kampanjen "Klima sett fra sør" fikk vi penger til å lage video fra Mitt klima prosjekter i India og i Indonesia. Reisen ble gjennomført sammen med de to Fredskorpsdeltakerne fra Nepal.

Nye kunder i 2007: Senter for klimaforskning (CICERO), LO, Petter Stordalen for sine private reiser (dette førte til oppslag i TV2), Finansforbundet, Fredskorpset og Oslo Fredssenter. Turarrangørene Life Travel og Gecko Ungdomsreiser tilbyr nå å spleise på klimabilletter med kundene, gjennom avtale med Mitt klima. Utenriksdepartementet kjøpte klimabilletter for delegater til konferanse i Oslo om finansieringsmekanismer for utvikling. Avtaler om gjensalg ble inngått med reisebyrået VIA Travel, transportbyrået Kuehne+Nagel og med Air Plus, et internasjonalt betalingsselskap som håndterer betaling av flyreiser for bedriftsmarkedet. I 2007 kom også flere konkurrenter til Mitt klima.

Vi søkte om midler fra Samferdselsdepartementet, men fikk avslag i januar 2007. Samtidig fikk klimakutt.no, et nettsted som ikke lenger formidler klimakvoter, støtte på 200.000,-

fra det samme departementet. Vi solgte klimabilletter for 2 135 436 kr i 2007, noe som tilsvarer vel 11000 tonn CO2 til en pris av kr. 192,- pr tonn. Av dette utgjorde salget via våre nettsider 49 prosent, mens fakturasalget, som i hovedsak er til bedriftskunder utgjorde 51 prosent.

Prosjektregnskap Mitt klima:

Inntekter:

Mitt klima inntekter (inkl. administrasjonsandel)	285 889,-
---	------------------

Kostnader:

Internett	4.042,-
Reisekostnader	9.737,-
Diverse	19.098,-
Personalkostnader 100prosent stilling inkl. sosiale kostnader	395.000,-
Sum kostnader, kr	427.877,-

Underdekning, egenandel dekket av FIVH	141.988,-
---	------------------

Besteforeldre krever en ansvarlig klimapolitikk

* Årets store markering var foran Stortinget 8. desember: Appeller ved professor Ivar Isaksen, Ebba Haslund og Anne Skranefjell. Stortingspresident Thorbjørn Jagland mottok pisk og gulrot. Cirka 200 frammøte avsluttet med å gå rundt Stortinget. Reportasjer både i NRKs Dagsrevyen, TV2-nyhetene og TVNorge. Ellers i NRK-radio, Kanal24 og flere aviser.

* Aksjoner med spredning av folder gjennomført i Oslo, Trondheim og Tønsberg. Spesielt aktiv lokal virksomhet i Trondheim. Det har også vært en helsides annonse i Bergens Tidende, delvis betalt av besteforeldre i Hordaland. Tidligere politikere som Kåre Willoch, Per Kleppe og Reiulf Steen har opptrådt utad på vegne av aksjonen.

* Møter med Miljøverndepartementet ved statssekretær og Samferdselsdepartementet ved statsråden. Statsministeren av slo invitasjon.

* Framtiden i våre hender mottok kroner 200 000 i støtte fra Miljøverndepartementet til å drive kampanjen. Styringsgruppa har bestått av: Erik Dammann, Anne Skranefjell og Halfdan Wiik. Sekretariatet ligger hos Framtiden i våre hender.

Etikk og næringsliv

* Vi fulgte opp Norwatch sin avsløring av det kanadiske gruveselskapet Barrick Gold sin svært kritikkverdige gruvedrift på Filippinene, og ba Finansdepartementets Etikkråd om å vurdere uttrekk av selskapet fra Pensjonsfondet.

* Vi ga også uttrykk for kritikk av Etikkrådet som mener Statens Pensjonsfond kan opprettholde investeringer i oljeselskapet Total og andre selskaper i Burma, og vi ga kommentar til VG om avsløringen av at Oljefondet investerer i en rekke selskaper som har gitt støtte til en lobbyorganisasjon som motarbeider internasjonale klimaavtaler (Competitive Enterprise Institute). Vi har hatt møte med det etiske rådet og flere møter med Norges Bank om forvaltning av Statens Pensjonsfond.

* Vi kåret StatoilHydro til Norges verste selskap i 2007 pga satsingen på tjæresand i Canada. På plassene bak fulgte Kongsberg Gruppen for å føre araberdiktaturer med våpen, Crew Minerals for gruveprosjekt mot lokalbefolkningens vilje og for utnyttelse av analfabeter, Fokus Bank for å investere norske kunders pensjonspenger i landminer, klasevåpen og atombomber og Kompagniet Norge for å være den største Burma-importøren. Kåring omtalt i TV2 og NA24.

* Framtiden i våre hender advarer mot 12 forvaltningsselskaper fordi de "verken har etiske minimumskrav for hele sin portefølje eller spesialiserte etiske fond". I Vårt Land, NTB/ANB. Vi fulgte opp meg en sak i Dagsavisen + NTB/ANB, hvor vi argumenterte for at det er

ingen grunn til ikke å sette sparepengene i etiske fond. Vi har hatt møte med KLP om etikk og investeringer.

* Vi er med i referansegruppen i et prosjekt som skal lage en veileder for offentlige innkjøpere. Vi deltok med innlegg på NHOs årskonferanse, og hadde møter med olje- og energiminister Åslaug Haga: Om samfunnsansvar for norske energiselskaper i utlandet, og om fornybar energi.

Rene klær – Clean Clothes Campaign

I samarbeid med LO-forbundet Handel og kontor og Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon Changemaker lanserte vi i juni den norske utgaven av Clean Clothes Campaign. Saken fikk omtale i Dagsrevyen, Dagbladet og P2s "Sånn er livet".

* Aksjoner ble gjennomført utenfor klesbutikker, informasjonsspredning i gater. Lynappeller (underskriftskampanjer) ble iverksatt for å støtte tekstilarbeidere og fagforeningsaktivister, og vi sendte solidaritetsbrev til fagforeninger i sør. Vi deltok i arbeidet med en "Gender policy" for hele Clean Clothes Campaign. Vi har lagt press på Norges- og den Internasjonale Olympiske Komité for utvikling av etiske retningslinjer.

* Noen medieoppslag: 1. Dagsrevyen 21: Norges olympiske komité uten etiske retningslinjer. 2. Om Gap-kjeden og barnearbeid i P3s Osenbanden og i P2s Dagsnytt atten. 3. Vårt Land: Kommentar til reportasje om etikk og klær. 4. Aftenposten: Barnearbeidere kan ha laget klærne dine.

* Vi ga uttalelse til Barne- og Likestillingsdept. om kriterier for miljø og etikk i offentlige innkjøp.

Grønn økonomi

* Økologisk årstale 2007. Statssekretær Roger Schjerva møtte som kommentator i stedet for finansministeren. Dekket av Dagbladet (forkortet versjon av talen over en side, henvisning fra forsiden), Aftenposten, Dagsnytt NRK, Økonominytt NRK, Vårt Land.no, VGnett og P4.

* Kommentar til forskere som mener at økt bensinpris må til for å dempe biltrafikken. I Dagsrevyen. Vi kommenterte også et større oppslag i TV2Nyhetene om miljøavgifter. Strømprisen må opp. Kommentar i Aftenposten + flere nettaviser. Vi deltok i en grundig diskusjon om økonomi og økologi i P2s Verdibørsen.

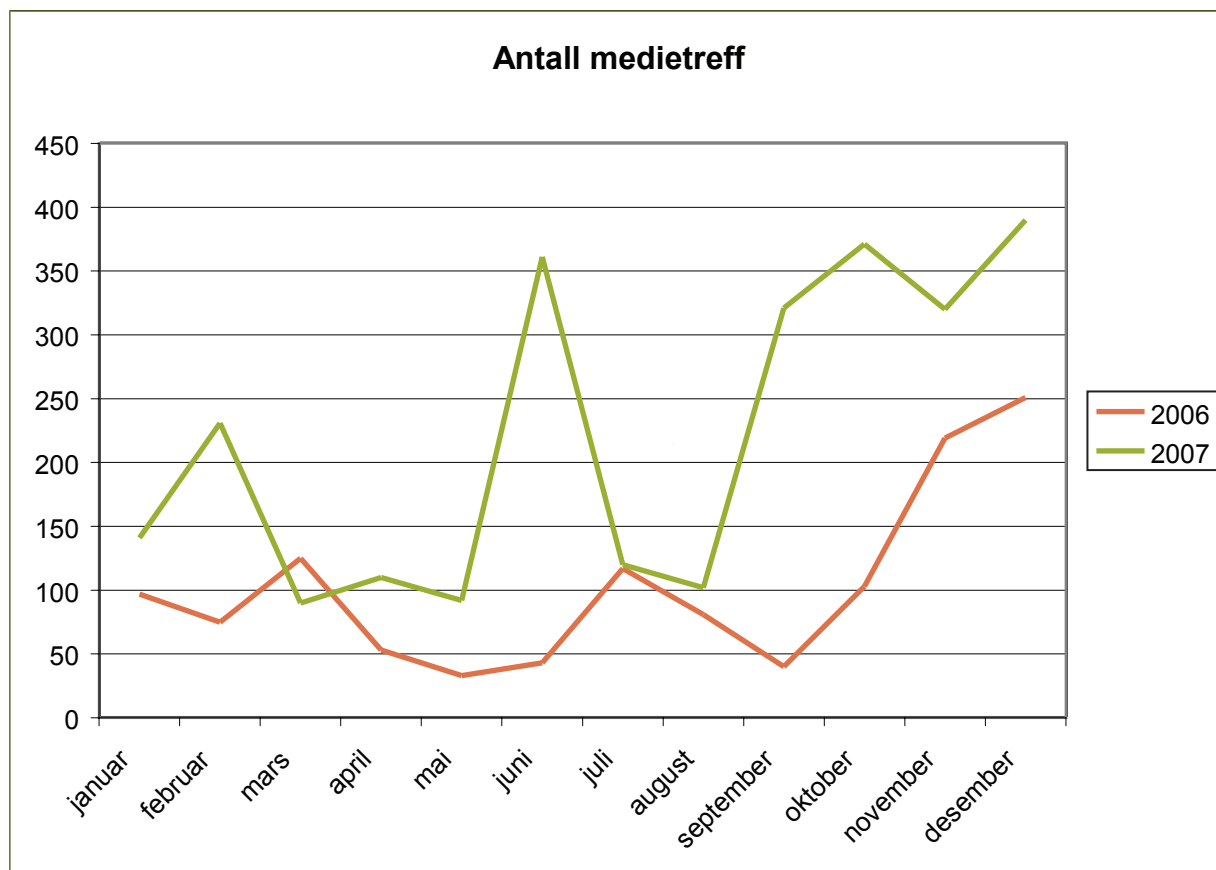
* Med i referansegruppen for regjeringens særavgiftsutvalg. Levert høringsuttalelse. Vi har også deltatt i flere møter med Finansdepartementet om strategien for bærekraftig utvikling

Kommentarer og medieopptredener forøvrig

* TVNorge og i P1s Nitimen: Økende medlemstall i miljøorganisasjonene – FIVH størst. Også i NA24, BT, Stavanger Aftenblad.

* Aftenposten/A-magasinet: Fivhs stifter Erik Dammann og vår utreder John Hille kåret blant ti miljøhelter i Norge.

* NRK1: Innledende kommentar til serien "Planeten"

Innslag i sentrale medier:

Medieinnslag i tall (2006 i parentes)	NRKTV	TV2	TV-Norge	NRK-radio	Annen radio	VG	Aftenposten	Dagbladet
	15 (12)	22 (12)	3 (5)	30+ (40+)	15+ (25+)	20+ (6)	40+ (34)	30+ (22)

Internett

Tidlig i 2007 startet vi prosessen med å legge om nettsidene våre. Vi bestemte oss for å forlate publiseringsløsninga til Justmake og gå over til den "åpne" publiseringsløsninga Joomla. Utover høsten jobbet vi med ny layout, nye funksjonaliteter, ny struktur, overføring av saker fra gammel til ny nettside etc. Vi rakk ikke å publisere de nye nettsidene i 2007. Utviklingen av nye nettsider gikk til en viss grad på bekostning av de gamle nettsidene, men likevel gjorde besøket på våre nettsider et hopp med 40 prosent i 2007 og antall innmeldinger fra våre nettsider økte fra 1188 personer i 2006 til 1379 personer i 2007. Antall abonnenter på nyhetsbrevet vårt økte fra 1200 personer i 2006 til ca 1400 personer i 2007. Vi startet også nettsiden reneklær.no og besteforeldreaksjonen.no i 2007. Mittklima.no ble videreført, og opplevde en sterkt økende interesse i året som gikk. Nettsiden giossjulatilbake.no ble opprettholdt, men er nå mer eller mindre statisk, siden vi har lagt ned vår del av jobbinga med kampanjen.

Besøk per dag på :	2007	2006	2005
www.framtiden.no	976	695	621
www.norwatch.no	756	568	509
www.folkevett.no	563	494	442

Publish What You Pay Norge (PWYP)

Kampanjen ble etablert i Norge i mai 2006, og ble videreført i året som gikk. Sammen med en rekke andre aktører krever vi økt åpenhet om økonomiske forhold knyttet til olje-, gass- og gruveindustri i fattige land. Vi har arrangert et mediaseminar på Litteraturhuset med internasjonale paneldeltakere, og var medarrangør av møtet "Er Olje for Utvikling mulig?" hvor Erling Borgens film om Statoil i Aserbadsjan ble vist og det var debatt med blant andre Erik Solheim. Vi har vært en aktiv medspiller i det internasjonale kampanjearbeidet, og har deltatt på regionale PWYP-samlinger i Kamerun, på Bali Indonesia og i Peru. Høsten ble prioritert til å jobbe med kapasitetsbygging internasjonalt, og vi forberedte blant annet en større søknad til Olje for utvikling.

Framtiden i våre hender, Kirkens Nødhjelp og Caritas deltar per 31.12.07 i styringsgruppen i PWYP Norge. Ni andre organisasjoner er tilsluttet kampanjen. Les mer på nettsiden www.publishwhatyoupay.no. FIVH hadde driftsansvaret for kampanjen frem til juli 2007, og har siden da delt dette ansvaret med Kirkens Nødhjelp. Prosjektregnskapet for PWYP Norge pr. 31.12.2007 ser slik ut:

INNTEKTER	Regnskap 2007
Ordinære bidrag:	
• Kirkens Nødhjelp	75.000,-
• Fellesrådet for Afrika	40.000,-
• FIVH	35.000,-
• Caritas	10.000,-
Ekstra tilskudd Kirkens Nødhjelp	70.000,-
Ekstra tilskudd fra Framtiden i våre hender	26.962,24
NORAD-støtte til seminar	60.000,-
NORAD støtte fra Olje for utvikling til å utvikle prosjektsøknad	100.000,-
Overført fra 2006	122.823,40
Andre inntekter (salg, m.m)	5.788,-
Sum inntekter	545.573,64
UTGIFTER	
Arrangementer, kampanjer	30.203,50
Lønn koordinator og honorarer	380.427,94
Reiser, annonser og administrasjonskostnader	133.989,70
Bankomkostninger	952,50
Sum utgifter	545.573,64

FIVHs forskningsinstitutt (FIFI)

FIFI er en stiftelse som engasjerer fagpersoner til å utføre forskningsprosjekter innen miljø- og utviklingsspørsmål. Målet er å skape debatt i media samt å tilføre FIVHs stab, medlemmer og andre interesserte ny kompetanse. FIFI-styret avholdt tre møter i 2007. Styret besto av: Arild Skedsmo (styreleder), Astrid Thomassen, Pål Strandbakken, Jørn Stave, Audun Ruud, Tone Smith og Dag Nagoda. FIFI-styret utnevnes av styret i FIVH, med unntak av en representant som utnevnes av Miljøverndepartementet.

Det ble i 2007 ferdigstilt tre nye FIFI-rapporter. En NORAD-støttet rapport om norsk eksport av brukte klær ble utgitt, og de to årlige rapportene "I-hjelpen" og "Økologisk utsyn" utkom som planlagt. En rapport om hvordan økt norsk soyaforbruk ødelegger natur i Brasil var under arbeid ved årsskiftet.

Innsamlede midler utgjorde i 2007 kr 301.758,-. I tillegg fikk FIFI ekstern støtte gjennom Framtiden i våre hendes rammeavtale med NORAD. Driftsinntektene utgjorde til sammen kr 369.669,-. FIFIs driftskostnader utgjorde kr 198.883,-. Opptjent egenkapital var pr 31.12.2007 kr 648.084,-. Det vises til årsrapporten fra FIFI for ytterligere opplysninger.

5. NETTVERKSARBEIDET

Framtiden i våre hender hadde til sammen tjueen lokallag i 2007, fra Bodø i nord til Kristiansand i Sør. Fjorten av disse har vært aktive. Blant disse var Bergen, Blindern, Bodø, Hof, Moss, Kristiansund, Nettverk for livsstil og økologi, Trondheim, Stavanger og Ås. I tillegg ble tre nye lag startet i 2007: Tønsberg, Ørsta/Volda og Osterøy.

Satsingssteder

Bergen og Trondheim har vært satsningssteder i 2007. En ordning med å ha egen ansatt i lag som er satsingssteder ble innført i 2007. Denne tar seg av den daglige driften og det administrative arbeidet. Dette muliggjør høy aktivitet og målrettet virksomhet, og har mye å si for å sikre en stabil "drift". Hilde Kristin Egeland ble ansatt som kontoransvarlig i 20 prosent stilling i Bergen i februar, en ordning både lokallaget og informasjonssenteret har vært svært fornøyde med. I løpet av denne perioden har lokallaget bidratt til at Bergen har blitt fairtrade by og de har bygd opp Framtiden Vest til et blad med 2000 abonnenter. I tillegg kan laget skilte med en lang rekke presseoppslag og opptredener i radio og lokal-tv. I Trondheim ble Olle Malmring ansatt som kontoransvarlig i 20 prosent stilling med tiltredelse januar 2008.

Landssamling

26.-28. oktober ble det arrangert landssamling for aktive i lokallagene og hvor også representanter for styre og ansatte deltok. Til sammen deltok mer enn 40, heriblant 26 aktive fra ni ulike lokallag, samt ansatte og styrerepresentanter. Hovedfokus var klimaspørsmålet, etikk og verdier, organisasjonens profilering og vekst, samt "Klima sett fra Sør" og "Rene klær-kampanjen", som flere lag nå har definert som et av sine satsningsområder. Under evalueringen ble det gitt uttrykk for at det viktigste var å møtes og prate sammen (uformelle kvelder) og at den mest vellykkede delen av arrangementet hadde vært gruppearbeidet. Det ble også anbefalt at nye aktive bør gis anledning til å dra på landssamling, at det var en viktig arena for å vekke inspirasjon og engasjement til videre arbeid.

Nettverksleder

15. august gikk nettverksleder Liv Thoring ut i ti måneders permisjon for å ta hovedfag i historie. Vikar for henne er Margunn Grønn (60 prosent). Det har blitt sendt ut åtte aktivistbrev, samt diverse e-brev med informasjon om aktiviteter, arrangementer, lesetips og politiske saker til alle aktive i lokallag. Flere lag har hatt foredrag med ansatte fra Framtiden i våre hender om aktuelle temaer. Nettverksleder har også vært på lokallagsbesøk for å bidra med tips. Det er sendt ut tilbud om informasjonsmateriell og i noen tilfeller materiell i forbindelse med rapporter, faktaark og Norwatch-saker. Før jul ble alle lokallagenes hjemmesider oppgradert. I tillegg tok styremedlem Thomas Bjørkan på seg ansvar for support av lokallagenes hjemmesider.

Lokalt arbeid

De frivillige aktivistene som bidrar til det lokale arbeidet er svært viktige personer for hele organisasjonen, og listen over tiltak og aktiviteter som er gjennomført vitner om stort engasjement. Her vil vi bare ta med noen av de viktigste sakene fra lagene.

BERGEN

Hovedsatsningsområdene var Framtiden Vest og Bergen fairtrade by. Framtiden Vest gjennomgikk en total forvandling, fikk helt nytt design og økte antall abonnenter til 2000. Gjennom butikkundersøkelser, seminar, stands, aksjoner og en rekke presseoppslag, satte lokallaget fokus på rettferdig handel og den 22. mai ble det vedtatt at Bergen kommune skal bli Fairtrade by. Leder: Erlend Draget

BLINDERN

Blindern lokallag arrangerte sammen med andre organisasjoner festivalen Blå oktober (5.-8. oktober) om retten til vann (med dekning på NRK og TV2). De trakk 100 personer med Himmel og Hav-foredrag, arrangerte økologisk kokkekurs, vervet 19 nye medlemmer på Alternativfestivalen og sendte høringsuttalelse til særskatteutvalget om taxfree-ordningen. Leder: Eyvind Danielsen

BODØ

Prosjektgruppa "Økologisk, rettferdig og kortreist mat" arrangerte gratis folkefrokost i Bodø sentrum på FNs miljødag 5. juni med 350-400 deltakere. De har også arrangert matkurs for ungdom med 17 deltakere, miljøfilm, økokveld og urtevandring. Laget har arbeidet med Solidarisk handel, Rønvikjordene og Gjenbruksgruppa og kan skilte med til sammen 23 medieinnslag, hvorav fem i NRK Nordland og lokal-tv. Leder: Eva Braseth

HOF

Lokallaget på Hof sitt hovedprosjekt var i samarbeid med NIVA, Norsk institutt for vannforskning. Prosjektet gjelder innkjøp av "vannslåmaskin" fra Sverige for å redde et av vassdragene i kommunen fra gjengroing. Leder: Ingrid Lofsberg

OSTERØY

Fivh Osterøy har hatt diverse aktiviteter, som miljøfrokost med Thorstein Dahle med innlegg om klimatrusselen, arrangert Kjøpefri dag med innlegg i lokalavisene samt intervju i Bygdanytt og Bergens Tidende. Leder: Aage Bjordal

MOSS

Moss har arrangert seminar med skrivekurs med Steinar Lem, foredrag av filosof Hans Kolstad, hatt åpent møte om økologisk mat med Mekonnen Germiso, samt Kjøpefri dag med oppmerksomhet i Moss Dagblad, Moss Radio og Moss Avis. Har også jobbet med hjemmesider og grønn guide. Fivh har til sammen nesten 250 medlemmer i regionen. Leder: Jan Fritjof Knudsen

STAVANGER

I juni 2007 ble Stavanger den første store byen i Norge som har klart å oppfylle kriteriene som fairtrade by. Fivh skaffet 25 av de 50 bedriftsavtalene som trengtes, bla med Statoil (nasjonal avtale) og Stavanger Aftenblad. De har også arrangert åpent bok-møte om Erik Dammans bok "Kontraster", samt foredrag med Rolf-Erik Solheim, og framvisning av Al Gores film "en ubehagelig sannhet" med påfølgende debatt. Norunn Gåsemyr fungerte som leder fra februar.

TRONDHEIM

Trondheim lokallag hadde i 2007 et stort antall interesserte mottakere av e-post (64) og 357 på lagets info-liste (til sammen over 800 medlemmer i regionen). 25. og 26. september deltok laget på konferansen Mat og handel. Adresseavisen ga konferansen et stort oppslag og det ble laget en film om konferansen hvor bla kronprins Haakon var tilstede. Laget har også gjennomført butikktester og arrangert Kjøpefri dag. Leder: Knut Åge Storstad

TØNSBERG

Tønsberg har hatt tre hovedsatsingsområder: besteforeldreaksjonen, bevisst forbruk og livsstil og undervisningsprosjektet. I juni arrangerte besteforeldreaksjonen opptog der Stella Polaris hadde show og Odd Børretzen holdt appell. Andre uka i oktober arrangerte de sammen med Naturvernforbundet en miljøuke i Tønsberg. 19. november hadde de en folkeaksjon mot nedbygging av Essoskogen i Tønsberg, hvor 600-700 engasjerte innbyggere deltok. Etterpå hadde de et 30 minutters framlegg for politikerne i en fullsatt

bystyresal. Laget har nå mer enn 400 medlemmer, hvorav nesten 50 er innmeldt siden laget startet i mars 2007. I tillegg til styret har 10 medlemmer meldt seg som aktive. Leder: Øystein Tranvåg

VOLDA/ØRSTA

Volda/Ørsta hadde en brakstart på lokallaget tidlig i 2007, de arrangerte åpent møte med foredrag om klimaproblemet og fattigdomskrisen ved Steinar Lem, enkelte kom nesten 60 km for å høre på. I starten av juni tok de initiativ til å skipe ei styringsgruppe som skal jobbe for at Volda og Ørsta blir Fairtradekommuner og 18. oktober vedtok kommunestyret at Volda skal bli en fairtradekommune. Leder: Stefan König

NETTVERK FOR LIVSSTIL OG ØKOLOGI

Nettverk for livsstil og økologi er et temabasert lokallag som har jobbet med livsstilsspørsmål og verdivalg. Grappa administrerer et nettforum som i januar 2007 hadde rundt 1750 innlegg og 180 registrerte brukere. Her går debatten om alt fra vegetaroppskrifter til atomkraft og "simple living". Leder: Thomas Bjørkan

KRISTIANSAND

Lokallaget i Kristiansand arrangerte grillfest i Randesund 18. august. De har også arrangert to mat & prat-kvelder kombinert med byttetreff på Miljøhuset der femten personer deltok. Laget arrangerte stands, etablerte egne hjemmesider, deltok på landssamling og byttet lokaler. Leder: Tone Dahlen Sevilhaug

KRISTIANSUND

Kjøpefri dag ble en riktig happening med store "gaveesker" som ble lagt merke til i bybildet og som kom på hjemmesiden til NRK Møre og Romsdal og et større oppslag i Tidens Krav. Laget har også deltatt i Tømmerkampanjen. Leder: Eva Duås Wilhelmsen

ÅS

Lokallaget på Ås hadde stand i forbindelse med Verdens Miljødag i juni der de vervet nye medlemmer og delte ut informasjonsmaterieell fra FIVH. Flere fra lokallaget var på seminar i Oslo med blant andre James Lovelock som foredragsholder, og de deltok også på seminar i forbindelse med verdens vanndag. Leder: Frode E. Fagerjord

6. FOLKEVETT

Bemanning

Stab: redaktør Arne Storrønningen (100 prosent), deskleder/journalist Knut Erik Helle (80 prosent) og spaltist/skribent Steinar Lem (20 prosent). Faste bidragsyttere/konsulenter: Vibeke Marnburg var knyttet til bladet som innleid designer. Trond Wormstrand i informasjonsavdelingen som fast spaltist (stifinner) og daglig leder Arild Hermstad med sin faste kommentarspalte "Ytring".

Andre samarbeidspartnere

Annonsesalget ble i hele 2007 ivaretatt av Grønn markedskontakt v/ Sverre Stakkestad. Omsetningen var på rundt 600.000 kroner som representerer en gledelig økning i forhold til 2006 og høyeste salg til nå. Trykkeri: Grøset Grafiske senter var vårt trykkeri hele 2007. Grøset har markert seg som et av landets mest miljøvennlige trykkerier.

Redaksjonell aktivitet

Utgave 1) Klima

Vinteren og våren 2007 var tiden for publisering av de nye hovedrapportene til FNs klimapanel. Det var naturlig for Folkevett å fokusere på rapporten og hovedkonklusjonene der. Nesten hele bladet hadde klimavinkling. Vi så på hvordan den globale oppvarmingen

vil slå ut for de fattigste landene i verden, men trykket også en stor bakgrunnsartikkel om klimaoppvåkningen i den amerikanske grasrota, publiserte et dybdeintervju med den amerikanske systemteoretikeren Duane Elgin, og besøkte den nye britiske storkoalisjonen av frivillige klimaorganisasjoner og initiativer, "StopClimateChaos"

Utgave 2) Kjernekraft

I en stor artikkel rettet vi søkelyset på den stadig mer omsegripende "kjernekraftrenessansen". Vi besøkte industriens fremste lobbyorganisasjon i London, World Nuclear Association og det største svenske kjernekraftverket, Ringhals, sør for Gøteborg. Flere nestenulykker ved et annet svensk kjernekraftverk hadde også bidratt til å øke den offentlige interessen for kjernekraft. Som en motvekt til reportasjen om atomkraft publiserte vi også en stor reportasje om italiensk slowfood og besøkte verdens eneste slowfood-universitet i Nord-Italia.

Utgave 3) Rachel Carson og Den tause våren

I mai 2007 var det 100-årsjubileum for Rachel Carsons fødsel. I en stor hovedreportasje fikk leserne innsyn i livet og forfatterskapet til kvinnen som regnes som den moderne miljøbevegelsens mor. Folkevett besøkte blant annet Rachel Carson-senteret i Springdale utenfor Pittsburg, USA og møtte forskere og eksperter som forberedte hundreårsmarkeringen for miljøpionerens fødsel. Solveig Holmedal Ottesen som deltok i et utvekslingsprogram med NEFEJ, bidro med en større bakgrunnsartikkel om arbeidskraftutvandring fra Nepal til rike land.

Utgave 4) Urfolk på randen – om norske investorer på Filippinene

I samarbeid med Norwatch besøkte Knut Erik Helle og Sushil Mainali (utvekslet fra Nepal) skogurfolket alanganerne på den filippinske øya Mindoro. Urfolket føler seg overkjørt av det delvis norske selskapet Crew minerals ASA som planlegger nikkelutvinning på skogfolkets enemerker. Publiseringen resulterte i stor mediedekning i norske medier, blant annet med flere oppslag i riksdekkende norsk tv. Helle og Shresta jobbet både med stillfoto og videoopptak. Videodokumentarene er publisert på våre nettsider. I en annen omfattende bakgrunnsartikkel rettet Folkevett søkelyset mot framveksten av shoppingkultur i den nyrike middelklassen i Asia.

Utgave 5) Burgerfri sone

I en omfattende reportasje rettet vi søkelyset mot slow-city-bevegelsen. Her hjemme er Sokndal en verdig kandidat. Det lille vestlandske bygdesamfunnet har opplevd en sterk vitalisering etter at de valgte å utvikle stedet som et langsomt kvalitetssamfunn. I samme utgave av Folkevett intervjuet vi også den amerikanske anti-globaliseringsforfatteren David Korten og besøkte ham og organisasjonen hans på Bainbrigdes Island utenfor Seattle.

Utgave 6) Den skitne oljen

I årets siste utgave publiserte vi en større artikkel om utvinningen av tjæresand i de boreale kanadiske skogene. Vi besøkte urfolkene som lever i skyggen av oljeindustrien, vi møtte kanadiske forskere og aktivister i Calgary og Edmonton – og vi møtte representanter fra StatoilHydro som investerer over hundre milliarder kroner i et tjæresandprosjekt i Alberta.

7. NORWATCH

Bemanning

Staben har i 2007 bestått av to personer, redaktør Pia A. Gaarder og journalist Erik Hagen. Gjennom året har den faste stabens arbeidskapasitet vært noe redusert på grunn av sykmelding og sykdom i familien. Knut-Erik Helle i magasinet Folkevett har jobbet for og skrevet saker for redaksjonen i året som gikk.

Hovedtrekk

Norwatch kan se tilbake på et meget godt årsresultat. Tilstedeværelsen i etermediene TV og radio har økt kraftig, og satsingen på video har gått over all forventning. Antall

egenproduserte nettsaker er like mange som i fjor og antall medietreff har gått noe opp. Samtidig er det en sterk økning av antall brukere på nettsiden og medlemmer på e-postlisten.

Kvantitativt kan virksomheten i 2007 oppsummeres på følgende måte sammenlignet året før:

- Mediedekning: en økning på 3,4 prosent fra 585 til 605 medietreff
- Medietreff per artikkel: en økning på 3,5 prosent fra 7,9 til 8,2
- Nettsaker: stabil produksjon: 74 artikler i 2006 og 74 i 2007
- Besøkstall nettside: økning på 33,3 prosent fra 567 til 756 genuine brukere daglig.
- E-postlister: antall medlemmer har økt med 23,6 prosent fra 572 til 707.
- Engelske oversettelser – en økning fra 23 til 31 artikler.

Til de tre faste Norwatch-sidene i Folkevett har Norwatch levert seks hovedsaker og 30 mindre saker. Coverhistorien i Folkevett nr. 4: "Siste skanse for skogfolket" ble brettet ut over 11 sider inkludert forsiden.

Tabellen viser utvikling i medietreff og antall besøkende på nettsidene pr dag:

	2003	2004	2005	2006	2007
Medietreff	250	333 (+33,2prosent)	654 (+96,4prosent)	585 (-10,6prosent)	605 (+3,4prosent)
Daglig nettrafikk	184	310 (+68,5prosent)	509 (+64prosent)	567 (+11,4 prosent)	756 (+33,3 prosent)

Antall medietreff fortsetter med andre ord å ha et svært høyt nivå. Spørsmålet er om ikke medietreffene har kommet til et punkt hvor det med gitte ressurser, er vanskelig å få til en ytterligere økning. Hva gjelder nettrafikken, så er den avhengig av andre faktorer og her ser vi en sterk økning.

Reisevirksomhet

I 2007 ble det gjennomført tre reiser til land i tre ulike kontinenter: Filippinene, Tanzania og Ecuador. Turen til Filippinene ble gjennomført med en profesjonell videofotograf fra Nepal, og formålet var å se nærmere på Crew Minerals gruvedrift på øya Midoro. Reisen til fastlands-Tanzania tok for seg sementselskapet Scancems aktiviteter utenfor Dar es Salaam og en betent konflikt med lokalbefolkningen i området. Ecuador-reisen dreide seg om et norsk gullgruveselskap Wega Mining, og om urbefolkningens kamp mot flere oljefondselskaper. Norwatch har også deltatt på lanseringen av søsterprosjektet DanWatch, et fellesnordisk watch-møte i København og på norske gravejournalisters årlige SKUP-seminar. Norwatch har også kontakt med journalister fra Tanzania hvor man etter Norwatches mønster er i ferd med å opprette TanWatch.

Noen av de store sakene

En svært viktig sak i 2007 var landkonflikten mellom cellulosegiganten Aracruz og indianerne, hvor Aracruz ble dømt til å gi tilbake et stort landområde til indianere. Det har vært en stor og viktig sak for Norwatch og Framtiden i våre hender de siste ti årene, og uten et internasjonalt fokus over flere år er det tvilsomt om Brasils justisminister høsten 2007 ville ha gitt indianerne fullt medhold i jordkonflikten.

Miljø-ødeleggelsene på Filippinene som det multinasjonale oljefondselskapet Barrick Gold står bak ble hovedoppslag i Dagsrevyen. Det samme skjedde med saken om den lokale motstanden mot gruveprosjektet til det delvis norskeide selskapet Crew Minerals på Filippinene. Videomaterialet som Norwatch kunne tilby NRK var av avgjørende betydning.

Norwatch-sakene om økning av tobakksinvesteringen til Oljefondet og om produsentene

av giften som tar livet av dødsdømte i amerikanske fengsler, fikk også store NRK-oppslag. Norwatch var kommentator i NRKs nye dokumentarserie «Spekter» om norsk næringsliv i marokkanskokkuperte Vest-Sahara. Samtidig med opprøret i Burma, fikk Norwatch innsyn i Tolldirektoratets fulle liste over hvilke norske selskaper som samhandler med Burma, noe som ble mye brukt av andre medier.

Norwatch er blitt intervjuet av BBC og av sveitsisk riks-TV, TSR, i nyhetsprogrammet Deadline i Dansk Radio (alle gangene om etiske investeringer), i NRK radio om Røde Kors' investeringer i hedgefond og om Burmaimporten. I tillegg har Norwatch deltatt i "Sånn er livet" om etisk handel og forholdene i klesindustrien.

Norwatch har også dokumentert at norske bedrifter eksporterer våpen til arabiske diktaturer i stor stil. Kongsberg Gruppen er en av de aller største eksportørene. Avsløring om at Fokus Bank har pensjonsfond som investerer i selskaper som produserer atomvåpen, klasebomber og landminer, skapte en intens etikkdebatt i Danmark.

Rapporter

I 2007 utga Norwatch tre rapporter: «Norsk eksport av krigsmateriell til arabiske diktaturer», «Høyt spill om olje: PGS på São Tomé» og «På jakt etter pasienter: Norsk uttesting av legemidler og behandlingsmetoder i utviklingsland». Rapportene fikk i år en enkel grafisk utforming, da vi ikke har hatt ressurser til å kunne prioritere det grafiske uttrykket og trykking på papir. Dette har ikke gått utover interessen for å laste rapportene ned fra våre nettsider. Vi har tidligere kunnet konstatere stor interesse for rapportformen som inneholder mer detaljert informasjon og går i dybden, en interesse som er økende.

Video/levende bilder

Norwatch satsing på video har gitt resultater. To kortere videodokumentarer fra reisen til Filippinene er blitt produsert: "Siste skanse for Alangan-folket" og "Giftig paradisi". Den siste foreligger også i engelsk versjon. Alle kan lastes ned fra Norwatch-nettsider og er også lagt ut på YouTube. Samarbeidet med NRK viser hvilken enorm gjennomslagskraft saker kan få ved hjelp av levende bilder.

Arbeid med videoer er arbeidskrevende. Vi skal heller ikke underslå at samarbeid med store medieenheter er vanskelig, og at NRK var svært gjerrige med å kreditere Norwatch. Hvordan et slikt samarbeid skal organiseres uten å bli overskygget av den store samarbeidspartneren, blir en utfordring fremover. Likevel er det interessant å notere at andre medier konsekvent siterte Norwatch og ikke NRK som opphav til nyhetene.

Norwatch-staben har for øvrig deltatt i et videokurs som ble arrangert over en helg av de to nepalske videojournalistene fra NEFEJ. Der fikk vi innføring i de viktigste grepene når man filmer og redigerer.

Økonomi

Økonomistyringen har vært god i perioden, og ligger innenfor budsjetttrammene for Norwatch i 2007. Norwatch fikk også i 2007 betydelig støtte fra Fritt Ord. I tillegg støttes virksomheten gjennom FIVHs rammebevilgning fra NORAD. Norwatch mottok også støtte fra LO og fra Norsk Tjenestemannslag. Ved årsskiftet hadde vi rundt 100 faddere blant FIVHs medlemmer.

8. FREDSKORPSET

Den tredje utvekslingsperioden med vår partner NEFEJ i Nepal pågikk gjennom året, og vi hadde to profesjonelle og dyktige videojournalister tilknyttet FIVH frem til november 2007. De lagde reportasjer for både Norwatch, Folkeveit og informasjonsavdelingen, i tillegg til en aktiv produksjon av dokumentarinnslag til hjemlandet. Gjennom en omfattende reisevirksomhet fikk de dokumentert en rekke viktige saker, deriblant en dokumentarfilm fra klimaprosjekter i Indonesia og India, avsløringer fra Filippinene og et portrettprogram om Erik Dammann, FIVHs grunnlegger. Vi hadde to personer utplassert i Nepal, en av disse som videojournalist, og en som kampanjemedarbeider for tusenårsmålene i Nepal.

Sistnevnte prosjekt fungerte ikke som planlagt i Nepal, men deltakeren fikk likevel utrettet et viktig arbeid tilknyttet en barnerettighetsorganisasjon i landet. Hun produserte også en rapport for FIVH som lanseres i 2008, og som omhandler næringsetableringer i Nepal.

Framtiden i våre hender investerte i både opptaks- og redigeringsutstyr som ledd i vår nysatsing på video, og ikke minst ble det gjennomført kurs for mange av våre ansatte. Det gjør oss nå bedre i stand til å produsere videomateriale til bruk i medielanseringer, på nettsider og i foredragssammenheng. Som en direkte følge av Fredskorpsprogrammet deltok to videojournalister fra NEFEJ under klimatoppmøtet i Bali i desember. De rapporterte til hjemlandet og dekket en rekke temaer fra møtet. Vi mottok støtte fra Forum for utvikling og miljø til dette formålet.

9. STYRETS ÅRSBERETNING

Framtiden i våre henders styre besto i 2007 av følgende personer:

Verv	Valgt på landsmøtet i 2006
Leder	Anne Skranefjell, Oslo
Nestleder	Christian Fossen, Trondheim
Styremedlemmer	Nina Drange, Oslo
	Klaus Stafto, Oslo
	Camilla Stang, Oslo
	Thomas Bjørkan, Kristiansund
	Trine Lie Larsen, Oslo
	Ragnhild Andersen, Oslo
Ansattes representant	Gunnell E. G. Sandanger (Erling Olav Onsøien, frem til august 07)
Vararepresentanter	Øyvind Eggen, Oslo
	Geir Henning Hansen, Drammen
	Ingeborg Tangeraas, Bodø
	Hilde Kristin Egeland, Bergen
	Bjørn Sandvik, Oslo
Vara for ansattes repr.	Carin Leffler

Styret avholdt fem møter og behandlet ca 40 saker i 2007. En rekke saker og satsinger ble tatt opp, blant annet omlegging av våre hjemmesider på internett, deltakelse i RORG-samarbeidet, opplegg for landssamling, m.m. Styret reviderte og forbedret arbeidsavtalen for de ansatte, ga FIVH-Trondheim status som satsingssted og videreførte FIVH-Bergen som satsingssted. Lokallaget fikk også støtte til en ny satsing på medlemsbladet, Framtiden vest. Styret har også vedtatt rutiner for å unngå økonomiske misligheter, i tråd med anbefaling fra vår revisor, og vedtok å sette i gang en prosess mot ny politisk plattform, samt utforming og gjennomføring av en medlemsundersøkelse.

Arbeidsutvalget, som består av styreleder, nestleder og daglig leder, hadde forberedende møter til flere av styremøtene. I januar ble det avholdt styre- og stabsseminar på Sørmarka, her hadde vi innledning med Bård Lahn fra Natur og Ungdom og Marianne Marthinsen fra Ap / Stortingets miljø- og energikomiteé. Tema var hvordan organisasjonen skal møte den kraftige oppmerksomhetsøkningen på klimasaken, og hvordan vi bør fornye oss og prioritere saker fremover. Her ble både magasinet, informasjonsvirksomheten og medlemsarbeidet tatt opp. Personalutvalget, som er ansvarlig for rekruttering og øvrige personalsaker, har hatt tre møter i perioden, hvorav to av sakene har vært ansettelse i faste stillinger. Landssamlingen ble arrangert på Haraldsheim i Oslo i oktober, og samlet viktige nøkkelpersoner i Framtiden i våre hender; lokallagsaktivister, styremedlemmer og ansatte. Vi hadde et svært tettpakket og interessant program, bestående av foredrag fra filosof Arne Vetlesen, NRK-journalist Linda Eide og vår egen Steinar Lem. Gruppearbeid og dialogverksted aktiviserte deltakerne og skapte mye engasjement på viktige FIVH-saker.

Lokallagene har holdt et høyt aktivitetsnivå i året som gikk. De nye lokallagene i Tønsberg, Ørst/Volda og Osterøy har vært positive tilskudd til organisasjonen. Vi har også prøvd ut en ny ordning i satsingsstedet Bergen som har ansatt en medarbeider i 20 prosent stilling. Dette har fungert meget bra.

Informasjonsarbeidet

En sterk økning i organisasjonens synlighet som følge av det sterke fokuset på klimasaken preget året. I perioder har vi knapt hatt tid til å ta unna alle forespørslene fra media, medlemmer, andre organisasjoner og aktører. Vi deltok også i langt flere debatter enn tidligere år i sentrale tv-programmer. Denne situasjonen er svært positiv, samtidig som det stiller krav til organisasjonens evne til å prioritere og fornye seg.

Vi videreførte besteforeldreaksjonen, som fikk støtte fra Klimaløftet og Miljøverndepartementet, og som skapte mye oppmerksomhet gjennom året. "Mitt klima" møtte en enorm interesse, og vi solgte klimabilletter for mer enn to millioner kroner. Vi lanserte Rene klær sammen med Handel og Kontor og Changemaker for å kreve bedre arbeidsforhold for arbeidere i den internasjonale klesindustrien.

Økologisk årstale ble arrangert for andre år på rad og fikk mye oppmerksomhet i mediene, og vår forbrukskritikk fikk økende tilslutning. Vi har hatt sterk fokus på investeringsetikk både for Pensjonsfondet og for private fond generelt gjennom året. Vår rapport med forslag om klimastrategier for Pensjonsfondet fikk positiv mottakelse både i Norges Bank og i det politiske miljøet. En annen rapport som vi også lagde i samarbeid med og med støtte fra ForUM ble svært godt mottatt i det politiske systemet; alternativ strategi for bærekraftig utvikling. Vi startet høsten 2007 en større omlegging av våre nettsider, samtidig som vi hadde en solid økning i besøkstallet i 2007.

Norwatch og Folkevett

Årets gjennombrudd var indianernes medhold i saken mot selskapet Aracruz i Brasil. Etter en årelang strid avgjorde justisministeren i Brasil at selskapet, som ble etablert på 1970-tallet og kontrollert av Erling Lorentzen, måtte gi et landområde på 11 000 hektar tilbake til indianerne. Denne saken har vært en av de viktigste for Norwatch og FIVH, og vårt engasjement har utvilsomt bidratt til at saken har fått oppmerksomhet og tyngde utenfor Brasils grenser. Vi velger å tro at dette trykket har vært viktig for å sikre at indianerne har mobilisert og holdt ut med sine krav i en årrekke, og at brasilianske myndigheter har vært oppmerksom på at interesser utenfor landet har fulgt saken tett.

Vår satsing på video i 2007 har gitt resultater, både ved at vi kan legge ut egne snutter på hjemmesidene og på Youtube, og at vi har mulighet til å tilby topp kvalitets bilder til redaksjonene. Norwatch har utgitt tre rapporter i året som gikk, alle som pdf-utgaver tilpasset internett. Erfaringene tilsier at grundige og utførlige rapporter har et stort nedslagsfelt på nettet. Tre research-reiser ble foretatt, en til Filippinene, en til Tanzania og en til Ecuador. På en av disse så vi nærmere på gruvevirksomhet på Filippinene. Vår sak vedrørende oljefondsselskapet Barrick Gold og saken vedrørende det norske børsnoterte selskapet Crew Minerals (nå Intex Resources) ga totalt fire lengre innslag på NRK Dagsrevyen. Selskapets verdi falt med ti prosent på børsen dagen etter at den første saken ble vist på Dagsrevyen, og Jens Ulltveit-Moe, en av hovedaksjonærene sto frem og sa at han ville selge seg ut dersom beskyldningene var riktige.

Folkevett kom ut med seks nummer, som planlagt. Annonseomsetningen var god og samarbeidet med trykkeri og designer fungerte godt. Redaksjonen lagde reportasjer om alt fra Statoilhydros svært kritiserte tjæresandsprosjekt i Canada til slo-food bevegelsen både i Norge og i Italia. Høsten 2007 sendte Folkevett organisasjonens grunnlegger, Erik Dammann til Kenya for å lage en større reportasje om Future in our hands i Kenya.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet ved hovedkontoret i Oslo har vært tilfredsstillende i perioden. Egenmeldt sykefravær inkludert barns sykdom utgjorde 28 dager, noe som tilsvarer under en prosent av arbeidstiden. I tillegg hadde vi langtidssykmeldinger med til sammen 64 dager, en økning fra ca 30 dager året før.

Det har ikke vært ulykker eller skadetilfeller i perioden. FIVH praktiserer likestilling mellom kjønnene, og har blant annet kortere arbeidstid og fleksible hjemmekontorordninger. Av totalt 21 ansatte ved årets slutt var 10 kvinner og 11 menn. Vedtektene slår fast at begge kjønn skal være representert med minst 40 prosent av styremedlemmene, og dette kravet

er oppfylt. Vi har felles lunsjordning, og legger vekt på at ansatte skal gis mulighet til faglig oppdatering. Vi dekker kostnader til treningsaktiviteter for de ansatte, og dessuten kostnader til aviser, mobilbruk, m.m. etter avtale.

Vi har videreført arbeidet med å forbedre vårt helse- miljø- og sikkerhetssystem, og inngikk i 2007 en avtale med Oslo HMS-senter for å styrke dette arbeidet ytterligere. Vi regner med å fylle kriteriene i henhold til Miljøfyrtårnsertifisering for kontorbedrifter på nyåret 2008. Verneombudet har gjennomført vernerunder, og sjekklister er blitt fulgt opp i henhold til kravene.

Ytre miljø

FIVH har i sin virksomhet ingen innsatsfaktorer eller produksjonsprosesser som påvirker det ytre miljø i vesentlig grad. Vi følger grønne innkjøpsrutiner ved alle våre innkjøp, og så langt som mulig kjøper vi inn økologiske og etisk merkede produkter. Reisevirksomhet gjøres så langt som mulig med miljøvennlige transportmidler. FIVHs tjenestereiser med fly ga til sammen CO₂-utslipp på ca 68 tonn CO₂-ekvivalenter, mens ansattes bilreiser sto for ca 1,2 tonn CO₂. Vi gjør opp for klimautslippene ved å kjøpe frivillige klimakvoter for flyreisene gjennom Mitt klima.

Medlemsarbeid

Framtiden i våre hender hadde ved årsskiftet 23 041 medlemmer og abonnenter fordelt på 20 956 medlemmer og 2 085 abonnenter. I løpet av året ble det vervet nesten 4000 nye, og netto økning i medlemmer var på ca 1300. En kombinasjon av god verving og reduksjon i frafallet har gitt dette positive resultatet. Internett og utsendinger til tidligere medlemmer var beste vervekilder.

Økonomiske forhold

Driftsinntektene økte i 2007 med ca 2,9 millioner kr, til vel 15,57 millioner. Dette skyldes flere forhold, vi nevner økte inntekter fra eksisterende og nye medlemmer på nesten 400.000,- og to arveoppgjør på til sammen 483.000,-. Vi fikk også mer prosjektstøtte enn året før og mer støtte fra det offentlige, blant annet en økning i infostøtten til miljøtiltak fra NORAD på kr 240.000,-. Vi økte dessuten annonsesalget med til sammen kr 500 000, knyttet til Folkevevt og til vår klimaavis.

Driftskostnadene ligger høyere enn budsjett, noe som i hovedsak skyldes at vi har fått økte prosjektinntekter som gir tilsvarende økte utgifter. Kostnadskontrollen har vært god, og med et driftsoverskudd på mer enn 900.000,- må vi si oss svært fornøyd med det økonomiske resultatet. Det er ikke foretatt avskrivninger i året som gikk, da det ikke er bokført driftsmidler som kan avskrives.

Styreleder og styrets medlemmer mottar ikke honorarer for sine styreverv. Ytelser til ledende personer i form av lønn til daglig leder utgjorde kr. 360.821,- samt andre ytelser til på kr. 12.768,-.

Det er foretatt årsoppgjørdisposisjoner med overføring til fri egenkapital på kr. 928.840,- (årets overskudd). Den frie egenkapital utgjorde kr 2.279.698,-. Mack-fondet er ikke anvendt for 2007, selv om det var budsjettet med en overføring på kr 500.000,-. Fondets kapital var ved årets slutt 968.360,-.

Årsregnskapet

Etter styrets mening gir årsregnskapet med noter en fullstendig og utfyllende informasjon om organisasjonens utvikling og resultat i 2007 og virksomhetens stilling ved utgangen av regnskapsåret. Det har i året som gikk ikke skjedd endringer av overordnet eller strategisk betydning for virksomheten. Styret kjenner ikke til forhold inntruffet etter regnskapsårets utgang som har betydning for vurderingen av årsregnskapet.

Framtiden i våre hender er svært tilfreds med at økonomien er solid og inntektene viser en stabil vekst over flere år. Vi opplever nå økende oppslutning om vårt arbeid, og styret legger stor vekt på at vi må utnytte dette til å styrke organisasjonens stilling i form av flere medlemmer, økt aktivitet og større påvirkningskraft. Størstedelen av våre inntekter kommer fra medlemmer og personlige støttespillere, og Framtiden i våre hender er derfor helt avhengig av en økende og positivt innstilt medlemsmasse.

Styret vil rette en varm takk til alle som har bidratt til å støtte opp om vårt arbeid for lavere klimagassutslipp, reduserte miljøbelastninger og mer rettferdige forhold for verdens fattige. Styret vil rette en særlig takk til daglig leder Arild Hermstad og de ansatte i Framtiden i våre hender.

Oslo, 16. april 2008,

Anne Skranefjell

Styreleder

Nina Drange

Styremedlem

Camilla Stang

Styremedlem

Thomas Bjørkan

Styremedlem

Gunnell E.G Sandanger

Ansattes representant

Christian Fossen

Nestleder

Trine Lie Larsen

Styremedlem

Klaus Stafto

Styremedlem

Ragnhild Andersen

Styremedlem

Arild Hermstad

daglig leder